
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 2007/2008

April 2008

HIS 213 – SUMBER DAN PRINSIP PERUNDANGAN ISLAM

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi EMPAT muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab EMPAT soalan sahaja. DUA soalan daripada Bahagian A dan DUA soalan daripada Bahagian B.

Bahagian A

1. Jelaskan maksud serta huraikan secara kritis istilah-istilah berikut.

[a] *wajib muwassa'* (واجب موسع) dan *wajib muqaddar* (واجب مقدر)

[30 markah]

[b] *haram lighayrih* (حرام لغيره) dan *makruh tanzih* (مكروه تنزيه)

[30 markah]

[c] Huraikan EMPAT bentuk keringanan (*rukhsah*) dalam sesuatu taklif syarak beserta dengan satu contoh bagi setiap bentuk.

[40 markah]

2. Al-Qur'an dan al-Sunnah merupakan sumber hukum yang utama dalam perundangan Islam dan digelar sebagai "dalil naqli". Berdasarkan perkara ini, huraikan.

[a] TIGA bentuk dalil dalam Al-Qur'an dan al-Sunnah.

[30 markah]

[b] TIGA peranan al-Sunnah di samping al-Qur'an.

[30 markah]

[c] EMPAT bentuk *nasakh* yang berlaku antara dua dalil naqli ini.

[40 markah]

3. Huraikan konsep Maslahah (مصلحة) berasaskan:

[a] Pembahagian Maslahah (مصلحة) daripada sudut pengiktirafan syarak.

[30 markah]

[b] Bentuk-bentuk Maslahah (مصلحة) daripada sudut keperluan manusia.

[30 markah]

- [c] Kenyataan al-Syatibi “Syariat tidak dibebankan melainkan untuk kebaikan semua umat manusia” (الشريعة ما وضعت إلا لتحقيق مصالح العباد)

[40 markah]

Bahagian B

4. Huraikan secara terperinci mengenai al-Qiyas (القياس) berdasarkan:

- [a] TIGA dalil kehujahan al-Qiyas (القياس)

[30 markah]

- [b] TIGA bentuk al-Qiyas al-Syabah (القياس الشبه)

[30 markah]

- [c] Kenyataan: “Sesuatu hukum terikat dengan ‘illah-nya, tidak dengan hikmah” (الأحكام مرتبطة بعلاها لا بحكمها)

[40 markah]

5. Jelaskan sumber-sumber hukum syarak berikut bersama dengan satu contoh pada setiap satunya:

- [a] al-‘Urf (العرف) dan DUA pembahagiannya

[30 markah]

- [b] al-Istihsan (الإستحسان) dan DUA bentuknya

[30 markah]

- [c] Huraikan EMPAT hujah golongan yang menerima pandangan Sahabat (قول صحابي) sebagai sumber hukum syarak

[40 markah]

6. Rujukan dan ikutan ke atas hukum syarak adalah berlandaskan pada kefahaman dan kekuatan dalil serta kaedah yang tertentu. Dalam hal ini, huraikan.

- [a] Perbezaan antara ittiba’ (إتباع) dan taqlid (تقليد)

[20 markah]

- [b] Nyata dan huraikan kaedah feqah yang digunapakai dalam kes-kes di bawah:
- [i] Seseorang tidak bersalah melainkan terbukti sebagai bersalah.
  - [ii] Diterima dakwaan seorang isteri yang menyatakan bahawa dia masih dalam *iddah*.
  - [iii] Harus menangkap, menyembelih dan memakan burung merpati yang bersarang di rumah.
  - [iv] Menetapkan berada dalam rakaat ketiga apabila syak sama ada rakaat ketiga atau keempat.
  - [v] Membaca "alhamdulillah" untuk menjawab bersin tidak mengharuskannya sebagai bacaan dalam al-Fatihah.
  - [vi] Sumpah untuk tidak memakan daging tidak menghalang seseorang daripada memakan ikan.
  - [vii] Tiada hukuman hudud dikenakan ke atas suami yang bersetubuh dengan wanita yang disangka isterinya.
  - [viii] Keraguan tentang jantina *khunsa musykil* tidak membatalkan wuduk orang yang menyentuhnya.

[80 markah]